

[Frode Jakobsen.]

læsning. Hvis man ikke anede, hvilke partier de forskellige repræsenterede, så kan man nemlig i reglen læse det ud af disse aktstykker.

Endelig for det tredje tror jeg, at vi ved en anden fremgangsmåde kunne have haft en større mulighed for i dag virkelig at tage stilling til det, som vi skal tage stilling til. Jeg tænker på selve papirerne foran os. Havde formålet været at kvæle folketinget under et bjerg af papir, så er det den helt rigtige metode, man har fundet. Vi drukner i de papirer. Er der et medlem her i tinget, der tør stå frem og sige: jeg har læst disse papirbunker, hvert eneste ord? Men fremgangsmåden er valgt, og den er valgt af os alle i forening. Der er ingen, der kan bebrejde nogen noget i denne forbindelse, selvom tvivlen hos nogle er kommet før, hos andre senere og hos nogle ikke endnu.

Hvad bliver der da tilbage? Bliver der andet end sørgmodigt at lægge papirbjergtet ad acta? De store er døde, og selvom jeg ikke synes, at udvalget er nået til et indlysende rigtigt resultat med hensyn til Gunnar Larsen, hvad interesse har så i dag Gunnar Larsen?

Det betyder ikke for mig en ændret bedømmelse. Jeg mener, at vi skulle have forberedt os i månederne før den 9. april og taget en kamp den 9. april, hvis den så alligevel var kommet; men jeg vil aldrig kalde nogen en dårligere dansker, fordi han har en anden mening om den 9. april end jeg.

Er hele denne drøftelse af den 9. april spildt? Den er spildt, hvis vi nøjes med på en smålig måde at diskutere skyld og ikke skyld. Det var en dansk politik, der led skibbrud den 9. april, det må man se i øjnene. Men det var ikke bare en dansk politik. Hvis man tror det, så forstår man ingenting af det hele. Det var demokratiernes politik. Man kan ikke uden videre sige, at de internationale afrustningsbestrebelse i 20'erne var forkerte. Så lang tid der var håb den vej, måtte den vej forsøges. Hvor når hørte det håb op? Man kan ligefrem

angive en dato: den 30. januar 1933, den dag Hitler overtog magten i Tyskland. Da var tiden inde for demokratierne både til at sørge for, at de blev stærke, og til at sørge for, at det blev klart for enhver, der kunne tænkes at angribe, at angreb på eet demokratisk land betød krig mod hele den demokratiske verden, den krig, som der er grund til at tro at alle ville vige tilbage for. Vi drog ikke den lære i Danmark, andre mere betydningsfulde stater drog heller ikke den lære, og det hvadenten de havde konservativt eller socialistisk styre. Det kom til at koste os allesammen dyrt.

I dag kan situationen minde om situationen i 1930'erne, men der er en afgørende forskel: vi er blevet klogere. Derfor bliver det positive tilbage, at både de, der siger, at der blev handlet rigtigt den 9. april, og vi, der siger nej, i dag kan forenes i at sige: aldrig mere en 9. april. Jeg tror, at titusinder af modstandsfolk og hjemmefærnsfolk landet over trænger til at få dette positive med. Der er ikke megen mening i at skændes om den 9. april i dag, men der er megen mening i at slå fast, at den 9. april er noget, som vi aldrig vil opleve igen.

Jeg synes forøvrigt, denne debat er kommet til at dreje sig for meget om den 9. april og for lidt om tiden under besættelsen. Man spørger sig selv, om grunden er, at man ved den 9. april tror at kunne placere skylden, medens nederlagene under besættelsen er fælles for partierne. Hvis det er grunden, er det i hvert fald ingen sympatisk grund. Jeg tror på, at det ville have været lykkeligere, om overgrebene under besættelsen var blevet udført af tyskerne selv, selvom de så var blevet hårdere. Man troede, man fik det billigere, man ville undgå Norges skæbne. For mig er det et spørgsmål, om man ikke fik det dyrere. Moralsk fik det tvedelte Danmark det dyrere, og Danmarks overgivelse den 9. april og politikken derefter var det, der piskede det danske folks kamp frem under den sidste halvdel af besættelsen. Da den norske regering kunne råde til for-